

N:o 119.

Af Herr **A. Bäckström**: *Med förslag till skogsordning för Norrbottens län.*

Under många år har skogsafverkningen i Norrland bedrifvits på ett sätt, som ingifvit allvarliga farhågor för skogens framtida bestånd derstädes. Fråga derom väcktes vid 1868 års riksdag, hvilken föranledde nedsättande af en komité, som skulle utreda skogsförhållandena uti de fem norrländska länen. Denna komité, som slutade sitt arbete den 21 December 1870, upplyser, bland annat, efter de beräkningar den kunnat göra (sid. 57) att å Norrbottens enskilda skogar år 1868 läres skett en öfverafverkning af omkring 300,000 träd, å Westerbottens läns (sid. 67) af omkring 699,000 träd, å Westernorrlands läns (sid. 77) af omkring 890,000 träd, å Jemtlands läns (sid. 85) af omkring 630,000 träd och i Gefleborgs läns (sid. 93) af omkring 500,000 träd. Således skulle efter denna beräkning för 1868 skett en öfverafverkning å de fem norrländska länen enskilda skogar af icke mindre än 3,019,000 träd. Är denna beräkning något så när riktig — och den torde knappast tåla någon nedsättning — hvilken skall då öfverafverkningen blifva under innevarande år? Utan fara för öfverdrift torde man kunna fördubbla summan, hvadan öfverafverkningen kan antagas uppgå till 6 å 7 millioner träd. — Vidare upplyser samma komitébetänkande (sid. 57), att Norrbottens enskilda skogar beräknats, med afseende på deras framtida bestånd, kunna tåla en årlig afverkning utom husbehofvet af 147,924 träd

Sidan 67.	Westerbottens läns	153,350	d:o
„ 76.	Westernorrlands läns	456,590	d:o
„ 85.	Jemtlands läns	613,573	d:o
„ 93.	Gefleborgs läns	388,391	d:o

Summa 1,759,828 träd.

Multiplicerar man dessa 1,759,828 träd med medelomdrefstiden, 124 år, såsom komitén antagit enligt tabellen Litt. D. f., så får man 218,218,672 träd, hvilka skulle med afseende på skogens bestånd under den tiden kunna afverkas. Men dividerar man åter sistnämnda summa med de 7 å 8 mil-

lioner träd, som nu årligen utom husbehofvet afverkas, skall, om denna öfverafverkning får fortgå, efter en tid af 25 å 30 år icke finnas ett enda träd, moget och dugligt för industrien, på alla fem norrländska länens enskilda skogar, hvilkas areal dock af skogskomitén beräknats till omkring 77 millioner kvadratref. Denna sorgliga tafla blir ej ljusare, om man än kan antaga, att ju större värde skogen får, desto mera måste husbehofvet inskränkas till det möjligaste minsta, hvilket dock blir underkastadt stora svårigheter till följd af det stränga klimatet, folkökningen och deraf föranledda nya bostäder genom hemmansklyfningar, torps och backstugors uppförande jemte bränsle, som allt förorsakar ökad åtgång af skogseffekter inom orten och blir så mycket mera kämbart för skogens bestånd, som grundmassan årligen krymper genom den stora öfverafverkningen.

Dessa förhållanden, hvilkas riktighet ådagalägges genom skogskomiténs undersökningar och som derefter förvärrats genom den ständigt tillväxande skogsförödelsen, hvilken knappt någon nu kan förneka, måste ingifva en hvar öfvertygelsen om nödvändigheten af en skogslag för enskilda skogars bevarande från utrotning. Mer än 3 år hafva dock förflutit, sedan skogskomitén afslutat sina arbeten, och folket har med spänd väntan från regeringen motsatt förslag till en skogslag, som kunde förekomma denna utrotning. Framställningar hafva af enskilda motionärer aflåtits till föregående Riksdagar, hvilka alla, med erkännande af behofvet af kraftiga åtgärders meddelande för skogens bestånd, dock ej vunnit bifall, på grund af det väntade förslaget. Skogsköpare och trävaru-exportörer hafva ock väntat detsamma, men derjemte sökt smida, medan jernet var varmt, och ej olikt de egyptiska gräshopporna öfversvämrat norrländska skogarne samt i förening med penningelystne och för framtiden obekymrade skogsegare förstört dem, medan tid och läglighet dertill förefanns, ty alla hafva insett, att sådan utrotning ej kan fortfara och att en gräns därför måste sättas. Norr- och Westerbottens landsting och hushållningssällskap hafva äfven uttalat sina farhågor för detta skogssköfvingssystem och ingått till regeringen med underdåniga förslag till skogsordning för dessa län, dock något afvikande från hvarandra.

Om regeringen fäster något afseende vid dessa förslag och i följd deraf antingen omedelbart utfärdar skogslag för dessa län, eller med anledning deraf framställer ärendet till Riksdagens hörande, eller i följd af skogskomiténs betänkande till Riksdagen framlägger något mera omfattande förslag till skogslag för hela riket, är mig icke bekant. Ett är jag dock alldeles viss på, nemligen att intet uppskof får ega rum med en lagstiftningsåtgärd, som sätter en gräns för det nu rådande utrotnings-systemet, om de enskilda skogarne i Norr- och Westerbotten, som ligga å kustlandet, skola undgå total uthuggning. Det är endast brist på tillräcklig arbetskraft, som gör att

detta icke allaredan skett. Man kunde visserligen fråga, huru det är möjligt att skogsegare, af hvilka de fleste inse och erkänna att sådan skogshushållning är skadlig för samtiden och obotlig för framtiden, kunna så litet akta på sitt och efterkommandes bästa. Men härvid må anmärkas, att först och främst i dessa län eganderättsbegreppet i afseende på skogen, isynnerhet hos den talrika lösa befolkningen, är sådant, att skogarne, och särdeles de allmänna, anses snart sagdt såsom allas tillhörighet, hvilket bäst bevisas genom de talrika åverkningar, som under tidernas lopp blifvit upptäckta. Sålunda finner man, enligt skogskomiténs uppgift, tabellen Litt. G. a., att under åren 1863—1868 blifvit i beslag tagna 633,956 träd, hvilket för hvarje år gör i medeltal 105,659 träd. Enligt Skogsstyrelsens berättelse för 1870 hade 224,668 större och mindre träd förutom åtskilliga andra skogseffekter tagits i beslag endast för tvänne län. Denna tillväxt af i beslag taget virke torde likvisst mera vara en följd af den strängare bevakning, som kostat staten en extra utgift af nära 11,000 riksdaler, än af sjelfva åverkans storlek; 1871 års berättelse (sid. 16) visar en nedsatt summa åverkadt virke eller 156,758 större och mindre träd förutom något tjärvirke m. m.; då kostade extra bevakningen likväl 17,784 Rdr. Man finner häraf, att möjligen genom en strängare bevakning åverkan något minskats å de allmänna skogarne, men så mycket mer tilltagit å de enskilda, hvilket af Skogsstyrelsen å samma sida anmärkes. Sålunda synes ej eganderättsbegreppet vara förändradt. Huru mycket åverkats på såväl enskild som allmän skog, som undgått beslagarens öga, kan naturligtvis icke utredas; men de, som närmare känna förhållandet, tro, att knappast $\frac{1}{4}$:del kunnat upptäckas. Det är denna omständighet, som varit och är den hufvudsakliga anledningen till de många skogsköpen, ty då den ena grannen sålt sitt skogsskifte, har den andre äfven ansett sig nödsakad att göra detsamma för att få något, då annars hans lott blifvit utsatt för åverkan af den förre till husbehovvets fyllande äfvensom af de många backstugusittande, som äro vana att fritt taga sitt behof, hvar det finnes, och säkerligen skulle anse sig förnärmade i sin goda rätt om sådant förvägrades dem. Med anledning af dessa förhållanden och emedan för skogarne nu erhållits så stora summor, som man förut icke kunnat ana, sker det ena skogsköpet efter det andra, så att en stor del skogsegare hafva på längre eller kortare tid bortlemnadt afverkningsrätten, en del med något vilkor, en del utan sådant, så att köparen får taga allt som finnes. Och ligger det i sakens natur, att de, som nu disponera skogen, anstränga alla sina krafter för att få den afrojd, innan det möjligen blir för sent.

Ett annat missförhållande, som ökar det onda, bör ej lemnas oanmärkt. Enligt Kongl. Kungörelsen af den 17 Februari 1874 medgifves, att kronohemman får till skatte öfverföras, utan att frihetsårens utgång behöfver afvaktas eller skatt för hemmanet dessförinnan behöfver erläggas, blott före-

skrifna odlings- och byggnadsskyldigheter äro fullgjorda; ett medgifvande som tydligen är afsedt att underlätta odlingen genom den större kredit hemmanet erhåller såsom skatte. Men denna välmenta författning har under senare tider på ett högst betänkligt sätt blifvit kringgången, derigenom att fattiga nybyggare antingen understödjas af en skogspatron eller ock å nybygget förvärfva sig åborätten samt derefter i hast verkställa den föreskrifna odlings- och byggnadsskyldigheten för att få hemmanet skattelöst, då inom ett år all derå befintlig användbar skog kan vara uthuggen. Om odlingens fruktbargörande blir sedan föga fråga, ja, exempel torde till och med icke saknas, att odlingen får gro igen, utan att ens hafva blifvit befriad från stubbar och stenar, än mindre någon begödsling eller besåning kommit i fråga. Icke ovanligt är, att sådana hemman öfverlemnas antingen åt förre egaren eller åt någon annan obemedlad, som icke sällan slutligen måste anlita fattigvården, sedan skogen antingen är borta eller disponeras af förskottsgifvaren eller säljaren. Säkert är, att flera sådana skogshemman skola antingen förmedlas eller rent af falla i ödesmål, då en gång skatten därför skall utgöras, hvilket är lika illa för staten som för kommunen.

Det är sorgligt och för mig motbjudande att så nödgas skildra missförhållanden i min egen hembygd; och måhända deraf den slutsats skall dragas, att derstädes blott finnes sådant folk, som söker ruinera sin och andras egendom. Men dels är det mesta af skildringen hemtadt från skogskommitténs och Skogsstyrelsens handlingar samt således ur officiella källor, och dels är det nödvändigt, om ett samhällsöndt skall botas, att dertill upptäcka roten och grunden.

Hvad moraliteten hos befolkningen i allmänhet beträffar, så hoppas jag den icke är sämre än på andra ställen, ehuru i följd af ett oriktigt begrepp om eganderätten till skogen, i förening med penningens makt och vinstbegärets vexlande hvirfvel, många icke rätt förstått att taga vara på sin egen fördel eller tänka på framtidens kraf. Säkert är, att de flesta, isynnerhet af den fasta befolkningen, skulle önska en annan sakernas ställning, fastän de, vanmäktige mot tidens ström, förgäfvos i kommunalstämmor, hushållningssällskap och landsting uttalat sitt ogillande och anropat Regering och Riksdag om hjälp. Det är med anledning deraf och på grund af egen öfvertygelse om nödvändigheten deraf att någonting snart måste göras, för att om möjligt rädda från uthuggning den ungskog, som ännu kan återstå, som jag vågar framställa ärendet till Riksdagens behjertande. Att en förnuftigare hushållning med skogen, än som hittills egt rum, måste införas, derom torde knappast någon meningsskiljaktighet förefinnas, och detta icke allenast för Norrland, utan ock för det öfriga landet.

Men huru den lag skall vara beskaffad, som på samma gång är för ändamålet lämplig utan att derigenom för mycket ingripa i den en-

skilda eganderätten, derom torde meningarne vara mycket delade. Emellertid torde det vara alltför mycket vågadt och kan aldrig falla mig in att försöka utarbete en sådan lag, som skulle omfatta hela riket. Ty om det äfven vore möjligt att få den af Regering och Riksdag antagen, så skulle den svårligen passa för alla rikets provinser, hvilka hafva så olika natur och skogsförhållanden, såsom till exempel Skåne och Norrbotten. Af sådan orsak måste mitt förslag inskränka sig hufvudsakligen till Norrbottens län. Till Kongl. Maj:t har det senast församlade landstinget i Norrbottens län aflåtit ett förslag till skogsordning för samma län, hvilket såsom bilaga till denna motion medföljer för att, om det förslag, jag framlägger, ej kan antagas, såsom alternativ af Riksdagen pröfvas. Och får jag i sådan händelse fästa uppmärksamheten vid 2 § i nämnda förslag, enligt hvilken, *vid hvad såginrättning som helst sågning är förbjuden af mindre dimensioner än 7 decimaltum*, således äfven handsågning. Härigenom hindras skogsegare, som icke har eller finner tjenligt (och dessa kunna blifva många) att för sitt husbehof handsåga så groft virke, att handsåga något mindre. Och då handsågning numera genom de uppdrifna arbetspriserna icke kan i någon nämnvärd grad drivas för utskeppning, allra minst af smått virke, så att skogens bestånd derigenom kan äfventyras, och då dertill kommer, att kontrollen och tillsynen vid alla dessa handsågbackar skulle i hög grad försvåras, så torde denna § böra omarbetas så, att endast sågning vid ång- eller vattensåg och dess förvaringsrum komme i fråga, samt § 5 derefter rättas.

För min del är jag dock af den åsigten, att landstingets förslag, ehuru bättre än intet, icke nog verksamt kan stäffa det oefterrättslighets-tillstånd, som finnes uti detta län. Ty så länge från skatteskogar virke får fritt utan vidare kontroll försäljas till skeppning och till sågverken, om äfven endast till 7 tums diameter 16 fot från roten, skall enligt min tro icke åverkan upphöra hvarken från kronans eller enskildes skogar. Min fulla öfvertygelse är, att enda sättet för att i möjligaste måtto förekomma såväl ungskogars utödande som åverkan af det s. k. mogna virket är, att allt virke, som från skatteskogar skall till skeppning eller sågverk levereras, bör vara utstämplat, lika som det sker från kronans eller eljest under statens vård ställda skogar, hvaribland numera äro Norr- och Westerbottens lappmarks skatteskogar. I sådant fall kunde, enligt min tanke, den nu kostsamma bevakningen i dessa långt vidsträckta skogar blifva öfverflödig, ja, möjligen till och med all utstämpling på rot å kronans skogar upphöra samt i stället försiggå sedan virket blifvit nedfördt till vattendragen, hvarpå försäljningen kunde ske efter kubikfot till ett visst antal träd af begränsad storlek å hvarje trakt. Om deremot skattevirket stämplades på rot, eller innan det från egarens skifte affördes, och bevakningen flyttades ned till lastageplatser jemte sågverken, samt der hvarje stock, bjelke eller sparre

som ej hade kronans stämpel, vore beslag underkastad, så behöfde ej befarras, att någon, som köpt kronans virke, skulle i flottled utkullra detsamma förr än det vore afstämpladt, då med detsamma äfven stämplades toppstockar, så att vid sågverken blefve mindre svårighet att frånskilja dem, som skulle fritt få användas. Under så beskaffad kontroll förmodar jag, att trävaruhandlare ej skulle inköpa ostämpladt virke, då åverkan med detsamma åtminstone för afsalu måste upphöra.

Då sålunda kontrollen hufvudsakligast behöfdes vid lastageplatser och sågverk, samt ej under längre tid än 5 månader af året, förmodar jag att kronan finge stor vinst, dels genom indragning af en mängd extra bevakare, som ofta utan nytta resa omkring i de vidsträckta skogarne, och dels genom betalningen för 100,000:tals åverkade träd som ej kunna upptäckas, ehvad bevakning än må anordnas, så länge skatteskogen är fri. All utstämpling på skatteskogar bör deremot lemnas skattefri för skogsegaren. Med afseende på hvad jag redan nämnt och på de skogsförhållanden som förefinnas i Norrbotten, tror jag, att ett föga större antal skogstjenstemän der behöfde anställas, än som redan finnes; ty efter skogskomiténs beräkningar skall der finnas (enligt tabellen C. f.) omkring 30 millioner kvadratref skogsmark, hvaraf beräknas kronoparker, öfverloppsmarker, stockfångstskogar och boställsskogar (enligt tabellerna Litt. D. a. och Litt. E. a. till 17,997,519 kvadratref). Dertill komma lappmarkernas och kronohemmans skogar, som redan stå under allmän kontroll, så att endast kustlandets skatteskogar skulle föröka utstämplingsarbetena; och hvad dem vidkommer, så äro de icke särdeles vida i förhållande till mantalet; ty om man frånräknar inrösningsjorden, så torde de i medeltal icke hålla mer än omkring 1,000 tunnland på mantalet; åtminstone hafva icke de flesta af de större kustbyarne fått mer än 1,200 tunnland på helt hemman, in- och utegor beräknade, vid den afvittring som öfvergick dem i slutet af 1700- och början af 1800-talet. Dessa hemman äro, enligt Konungens Befallningshafvandes berättelse för 1870, befolkade med 9 brukare hvardera; tillägger man sedermera backstugusittare eller inhysingar, som de der kallas, soldattorp och öfriga torp (tillhopa omkring 4,000), som alla skola, jemte städernas befolkning, taga sitt behof af kustskogarne, och dessutom ihågkommer den stora öfverafverkning, som derå skett de senare åren, så torde för ungskogens fredande ej särdeles stora utstämplingsåtgärder erfordras.

På grund af hvad jag nu anfört vågar jag framlägga:

Förslag till skogsordning för Norrbottens län.

§ 1.

Egare af frälse- eller skattehemman, hvilkas område är genom afvittring bestämdt, må, derest icke gällande

resolutioner annat förmå, fritt nyttja sin enskilda skog så till husbehof som afsalu, dock med de inskränkingar här nedan stadgas.

§ 2.

Allt virke, som levereras från enskilda skogar till sågverk, hvilka drifvas med vatten eller ånga, eller i oförädladt skick till skeppning, fyrhugget eller rundt, skall vara med kronans märke försedt, ehvad det hemtas från sågverksegarens eller trävaru-exportörens egna skogar, eller inköp af andras, antingen styckevis eller genom s. k. skogsköp.

§ 3.

Mom. 1. Skogsegare eller afverkningsrättsinnehafvare, som vill afverka skog för i nästförestående § afsedt ändamål, eger att kostnadsfritt anlita vederbörande skogstjensteman för utstämpling af hvad han vill, och har i sådant afseende rättighet att afverka virke, som håller minst 7 decimaltum 16 fot från storändan eller minst 10 decimaltum vid rotändan eller, om det är fyrhugget, minst 5 decimaltum å hvarje sida 16 fot från storändan. Har afverkningsrättsinnehafvare icke rätt att afverka så smått virke som ofvan stadgas, så rätte sig utstämpelförrättaren efter hvad i köpekontraktet är föreskrifvet; men innehåller det samma rätt till mindre virke, än som ofvan är medgifvet till utstämpling, varde derå intet afseende fästadt eller utstämpling deraf tillåten.

Mom. 2. Skogstjensteman som utstämplar, utom i de fall § 5 omförmäler, mindre virke, än som ofvan bestämmes, stånde derfor ansvar såsom för tjenstefel.

Mom. 3. På skogsegaren eller afverkningsrättsinnehafvaren må det ankomma, antingen han vill hafva sin utstämpling på rot eller sedan virket är hugget, men skall sådan utstämpling alltid ske, innan virket från skiftet varder affördt.

§ 4.

Mom. 1. Vill någon drifva handsågning till afsalu för utskeppning, vare sig af egen eller inköpt skog, får han dertill icke använda ostämplat timmer, utan har att iakttaga föreskriften uti §§ 2, 3. Varder sådan befunnen hafva till skeppning försålt bräder och plank af ostämplat timmer, hafve den förverkat sin tillverkning, jemte det timmer, som å sågplatsen finnes, hvilket, allt laglig åklagare eger i beslag taga och å auktion försälja, penningarne därför i qvarstad sätta, hvilka, derest den tilltalade vid rättegångens slut frikännes, varda till honom återlemnade; men varder han till förseelsen förvunnen, plikte, utom förlust af virket, 50 R:dr R:mt:

Mom. 2. För vattensåg, som endast är afsedd till husbehof gäller hvad mom. 1 i denna § föreskrifver.

§ 5.

Tilltror sig skogsegare hafva skog utöfver husbehofvet af mindre virke, än som enligt § 3 får utstämplas, och vill det för skeppning eller sågning använda, må han anmäla sig hos vederbörande revierförvaltare, hvilken då åligger verkställa den undersökning af skogen som af omständigheterna påkallas. Befinnes då att skogen med dess framtida bestånd kan tåla afverkning af mindre dimensioner, än nyssnämnda § bestämmer, må vederbörande skogstjensteman utstämpla så mycket, som med en ändamålsenlig skogshushållning kan förenas, men ej mera. Kostnaden för denna undersökning skall af skogsegaren gäldas efter gällande taxa; men protokoll öfver förrättningen skall skogstjensteman utan ersättning öfversända till Skogsstyrelsen, äfvensom protokoll med besvärshänvisning, utan lösen, aflemna till skogsegaren, derest han sådant begär; allt inom åtta dagar från förrättningens slut, vid bot som svarar mot undersökningsarvode.

§ 6.

De som önska få sådana skogseffekter utstämplade, som §§ 2 och 3 afse, hafva att hos vederbörande revier-

förvaltare derom göra skriftlig anmälan inom Juli månads slut hvarje år, med uppgift på det antal träd de vilja hafva utstämpladt för afverkning nästinstundande vinter, hvarefter revierförvaltaren genom kungörelse i ortens tidning, minst 14 dagar före utstämplingens början, tillkännagifver när utstämplingen, som bör vara gjord före Oktober månads slut, skall ske; i denna kungörelse bör äfven utsättas dag och ställe i byn, der skogs- eller afverkningsrättsegare, som sökt utstämplingen, derest de fortsätta sin anhållan, sig skola inställa, för att utvisa stället och de träd de önska få utstämplade. Äskar då en eller flera få utstämplingen verkställd sedan virket är hugget, må de med stämpelförrättaren söka öfverenskomma om lämplig tid dertill.

Vid utstämplingen må hvarje skogs- eller afverkningsrättsegare få utstämpladt alla träd, hvilka icke understiga den storlek § 3 af denna skogsordning bestämmer, dock icke till större antal än som i ansökan uppgifvits, så vida ej stämpelförrättaren dertill lemnar bifall.

Ingen må dock kunna besvära stämpelförrättaren på sitt skogsskifte, derest han ej vill låta utstämpla minst 20 träd eller möjligen icke har 20 träd, som kunna stämplas, utan den undersökning som § 5 omförmäler. Sker sådant det oaktadt, varde skogsegaren eller afverkaren skyldig ersätta förrättningsmannen för slikt besvär, ej heller må någon få mer än en utstämpling kostnadsfri för hvarje år.

§ 7.

Allt sågtimmer och fyrhugget eller rundt virke, som förefinnes vid ång- eller vattensåg eller vid sågbom och dess förvaringsrum eller å lastageplatser och i dess virkesbommar, samt icke blifvit med kronans märke försedt, vare förbrutet och beslag underkastadt; dock med undantag af sågtimmer, som kan utredas vara toppända, eller virke af hvad slag som helst, hvilket kan utrönas vara hugget förr, än denna förordning träder i gällande kraft. Vederbörande embetsmyndigheter ega förordna lämpliga personer som vid sågverk och lastageplatser hålla utsyn,

å tider som anses nödiga, hvilka ock ega i beslag taga förbrutet virke och dermed i laga ordning förfara.

§ 8.

Penningar för i beslag taget virke och böter, som efter denna förordning kunna ådömas, tillfalla med $\frac{1}{3}$:del Kongl. Maj:t och kronan, med $\frac{1}{3}$:del beslagaren eller åklagaren och med $\frac{1}{3}$:del fattigkassan i den socken, der beslaget sker eller böterna ådömas.

Stockholm den 27 Januari 1874.

A. Bäckström.

Afskrift.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Länge och från skilda håll hafva farhågor uttalats för skogens bestånd icke blott inom detta län utan inom hela Norrland i följd af skogens alltför starka anlåtande. Och i hög grad synas dessa farhågor vara välgrundade, om man ock måste medgifva, att icke så liten öfverdrift ligger uti talet om en allmän skogsförödelse och misshushållning med allt hvad skog heter. För beståndet af kronans skogar synas nemligen farhågorna vara temligen öfverflödiga, likasom äfven exempel, om ock här enstaka, icke saknas derpå, att större skogsegare använda sin skog med fullt afseende på dess framtida bestånd. Men deremot torde icke kunna nekas, att de enskilda skogarne i allmänhet äro prigsifna åt en hushållning, som alltför hänsynslöst måste påskynda deras förödelse, och hvaremot åtgärder böra vidtagas, innan det blir för sent. Äfven den enskilde skogsegare, som önskar bevara sin skog och icke sjelf på något sätt öfverafverkar densamma, finner sina bemödanden för skogens skyddande i de flesta fall fruktlösa. Detta förhållande är så allmänt känt och öfverklagadt, att landstinget icke torde

behöfva ingå i närmare belysning deraf, hvarföre landstinget genast öfvergår till frågan om de åtgärder, som må vara att vidtaga i och för bevarandet af de *enskilda* skogarne inom länet.

Bland de förslag, som i detta afseende bragts å bane, synes intet kraftigare kunna verka till ändamålets vinnande än det, som afser förbud emot afskeppning och försågning af undermåligt virke. Emot detta så ofta afhandlade och jemväl af den senaste skogskomitén omfattade förslag har Kongl. Skogsstyrelsen, såsom det synes med fullt skäl, anfört, att en lag af en uti den enskilda eganderätten så ingripande art icke ensam vore tillräcklig för att vinna det åsyftade ändamålet, derest icke befolkningen, der lagen skall tillämpas, gillar och kan vara villig att understödja lagbestämmelserna. Men detta skäl synes här i länet kunna heit och hållet bortfalla, emedan såväl landstinget redan vid sitt första sammanträde år 1863 begagnat tillfället att hos Eders Kongl. Maj:t i underdånighet framställa sina farhågor för de framtida följderna af en alltför obegränsad skogsafverkning, som ock hushållningssällskapet samt åtskilliga kommuner och den större allmänheten uttryckt åsigter, hvilka hufvudsakligen gilla ett sådant förbud, såsom måhända enda medlet att förekomma de enskilda skogarnes förödelse.

I underdånighet har landstinget därför föreställt sig att, om man med allvar och snart vill söka bot emot den öfverklagade misshushållningen med de enskilda skogarne, enda sättet vore att hos Eders Kongl. Maj:t begära nådigt utfärdande af en särskild skogsordning för dessa skogar i länet, lappmarkerna undantagna, och det är detta mål som landstinget härigenom i underdånighet åsyftar.

Utan att upprepa de många gånger omsagda skäl, som tala för nödvändigheten af någon inskränkning uti den enskildes dispositionsrätt öfver sin skog, och för att undvika för stor vidlyftighet, får landstinget så väl i afseende på skälen för en sådan inskränkning som på sjelfva sättet eller medlet därför endast i underdånighet åberopa skogskomiténs betänkande, emedan det är i närmaste öfverensstämmelse med berörda komités förslag och med blott några mindre förändringar deri, som landstinget enhälligt antagit det förslag, landstinget härmedelst får för Eders Kongl. Maj:t i underdånighet framlägga. Bland dessa förändringar torde uppmärksamheten måhända mest fästas vid den, som rörer minimi-dimensionen, hvarunder träd icke skulle i allmänhet få afverkas, i hvilket fall landstinget ansett den af skogskomitén föreslagna diameter af 8,3 decimaltum i lilländan kunna utan fara för skogens bestånd och till skogsewares större åtnad nedsättas till 7 decimaltum, i enlighet med såväl af landstinget som hushållningssällskapet tillförene uttalade åslgter.

Måhända kan ifrågasättas, huruvida jägeribetjeningens förutvarande åligganden lemna tid öfrig för de utsyningar och kontroller, som i förslaget om-

nämnas. Men, förutom det att kontrollen vid lastageplatser och sågverk bör underlättas derigenom, att jemväl krono- och tulltjenstemän derstädes kunna öfva tillsyn, hyser landstinget i underdånighet den förmodan, att jägeri- betjeningens tid skall blifva mindre upptagen på kronans skogar, om desamma varda i större skiften på längre tid till afverkning upplätne och tillsynen öfver dem derigenom lättare och mindre tidsödande, samt att den enligt förslaget kronan tillagda andel i böter och andra medel skall motsvara den uppoffring som kan för kronan uppkomma derest, mot förmodan, en tillökad tillsynings- personal skulle finnas erforderlig.

Efter att sålunda i korthet hafva framställt ärendet, får landstinget, med öfverlemnande af underdånigst bifogade förslag till skogsordning för länet, utom lappmarkerna, i lika underdånighet anhålla, att Eders Kongl. Maj:t täcktes i ämnet utfärda nådig förordning i öfverensstämmelse med landstin- gets förslag.

Landstinget framhärdar etc.

Rätteligen afskrifvet intyga:

H. Swahn.

C. Smedberg.

Afskrift.

Underdånigt förslag till skogsordning för värden af de enskilda skogarne i Norrbottens län, utom lappmarkerna.

§ 1.

Egare af frälse- eller skattehemman, hvilkas område är genom afvitt- ring bestämdt, må, derest icke gällande resolutioner annat förmå, fritt nyttja sin enskilda skog så till husbehof som till afsalu, dock med de inskränk- ningar, här nedan stadgas.

§ 2.

Mom. 1. Afverkas träd, som icke håller minst 7 decimaltum i genom- skärning (diameter) på ett afstånd af 16 fot från storändan, må, der afverk- ningen icke skett till följd af föreläggande vid laga skifte eller eljest med vederbörligt tillstånd, såsom i nästföljande § säges, det träd icke i form af

sparre, pitprops eller annat rundvirke från orten afskeppas och ej heller till plank, bräder eller annat dylikt försågas eller intagas inom såginrättning eller inom område, som begagnas till sågplats, sågbacke eller sågränna vid såginrättning af hvad beskaffenhet som helst. Vid ofvansagda mått får barken icke inberäknas.

Mom. 2. Der träd af den storlek som i 1 mom. omförmäles, eller derutöfver, lemnar mera än en sågstock, vare egaren lika berättigad till fritt användande af den öfre delen af trädet eller toppstocken som af rotstocken, så framt det tydligt visar sig eller ådagalägges, att samma del är till toppstock att hänföra.

Mom. 3. Sparre, som är bilad så, att ursprungliga tjockleken vid 16 fots längd ej kan utrönas, skall, för att icke anses undermålig, vid sagde längd från storändan, rundtomkring med alla sidorna tillsammantagna hålla minst 20 decimaltum, om densamma vid berörde längd är bilad till fullt skarp kant, men 21 decimaltum om vankanter finnas.

§ 3.

Mom. 1. Är skog af beskaffenhet att för dess ordentliga skötsel och vård erfordras, att virke af mindre än de i 1 mom. af föregående § nämnda dimensioner afverkas, må egare, som åstundar använda sådant virke för afskeppning eller till försågning, anmäla sig hos vederbörande revierförvaltare, hvilken åligger verkställa den undersökning af skogen, som af omständigheterna påkallas. Finnes dervid slik afverkning vara med grunderna för en ändamålsenlig skogshushållning öfverensstämmande, må egaren fritt förfoga öfver det virke skogen sålunda anses utan skada kunna lemna, dock med iakttagande att träd, som vid storändan håller 5 decimaltum eller mera i genomskärning, ej må afföras innan det genom förrättningsmannens försorg blifvit med kronomärke stämpladt. Vill egaren hafva virke jemväl af mindre dimensioner stämpladt, vare dertill berättigad.

Varder sådan förrättning begärd före den 1 Juni, skall, der så ske kan och skogsegaren det önskar, undersökningen och utstämplingen företagas i sammanhang med de utsyningsförrättningar å kronans skogar, som under året förekomma. Verkställs förrättningen i sådan ordning, åligger det revierförvaltaren att om möjligt vid förrättningens slut, eller i annat fall genast efter det årets alla utsyningsförrättningar inom socknen böra vara avslutade, emot bevis men utan lösen tillställa sökanden eller dess ombud skriftligt instrument öfver utsyningen. Företages förrättningen särskildt, vare sak samma. Underrättelse om besvärstid hos Skogsstyrelsen bör i syneinstrumentet meddelas.

Hvad nu är sagdt lände till efter rättelse äfven der ordnad hushållning är å skogen införd.

Någon ersättning från skogsegarens sida för i denna skogsordning omnämnda undersökningar och stämplingsåtgärder eger icke rum.

Mom. 2. Om undermåligt virke, som till följd af föreläggande vid laga skifte varder afverkadt, skall, der egaren vill använda det virket till afskeppning eller försågning, i tillämpliga delar gälla hvad här ofvan stadgadt är.

§ 4.

Upplåtelse af afverkningsrätt till skog under viss tid vare icke förbjuden; men sådan upplåtelse får ej ske för längre tid än högst 20 år och må ej ega rum i annan händelse, än att vederbörligen styrkes att hemmanet, efter afdrag af möjligen förut skedd afsöndring eller upplåten afverkningsrätt, ändå får qvar hvad för dess eget behof af skogsalster tarvas; ty må in-teckning för afhandlingen ej meddelas förr, än vederbörligen styrkt är, att hinder för afhandlingens bestånd i oförmälda hänseende ej möter.

Innehafvare af sådan afverkningsrätt vare i afseende på skogens vård underkastad samma bestämmelser som egaren.

§ 5,

Finnes träd af mindre dimensioner, än i 1 momentet af 2 § sagdt är, i form af sparre, pitprops eller annat rundvirke vid lastageplats förvaradt eller inlastadt för afskeppning från orten, eller finnes det intaget i såginrättning eller inom område, som begagnas till sågplats, sågbacke eller sågränna vid såginrättning af hvad beskaffenhet som helst, skall samma virke, så framt det icke är behörigen stämpladt, eller tydligen visar sig eller ådagaläggas att det är toppstock, vara förbrutet, och den, som för gerningen är ansvarig, böte 5 R:dr eller mera till och med 500 R:dr.

För bearbetning medelst försågning af undermåligt virke ansvare egaren af såginrättningen; för intagning af sådant virke vid såginrättning eller förvaring vid lastageplats den, som virket eger, samt för afskeppning och inlastning, hvarom ofvan förmäles, den, för hvars räkning afskeppningen eller inlastningen sker.

I afseende å virke, som redan är försågadt då det anträffas, skall hvad i denna paragraf stadgas ega tillämpning i det fall, att lagligen styrkas kan, att varan är af undermåligt och ostämpladt virke tillkommen.

§ 6.

Redan hugget undermåligt, ostämplat virke är ej underkastadt beslag, så vida tydligen visar sig eller styrkes, att detsamma är hugget innan denna förordning utkommit; och skall vederbörande jägeribetjening, der egaren till sin säkerhet så äskar, sådant virke med kronomärke förse.

§ 7.

Rätt att i beslag taga virke, som anses förbrutet, tillkomme allmän åklagare, tjänstemän och betjente vid skogsstaten samt tullstatens tjänstemän, desse sistnämnde inom hamn och lastageplats; men rättighet att åtala öfverträdelser af denna skogsordning ege endast allmän åklagare och jägeribetjening på sätt gällande författningar stadga; skolande förty tulltjänsteman, som gjort beslag, derom göra anmälan till någon af förenämnde tjänstemän, som dermed eger att lagligen förfara.

§ 8.

Rätt att till laga beifran hos vederbörande tjänstemän och betjente anmäla förbrytelser mot denna skogsordning tillkomme äfven ledamot af kommunalnämnd, stadsfullmäktig samt den eller de, som af landsting eller af kommunalstyrelse å landet eller i stad kunna varda dertill särskildt utsedde.

§ 9.

Böter, som i denna skogsordning stadgas, samt medel, som inflyta genom försäljning af i beslag taget virke, fördelas sålunda, att $\frac{1}{3}$ tillkommer kronan och $\frac{2}{3}$ åklagaren, dock att, derest annan dertill berättigad person verkställt beslaget eller åtalet finnes anställt efter angivelse af någon, som enligt föregående 7 och 8 §§ är dertill behörig, desse sistnämnde af åklagareandelen erhålla hvardera lika lott som åklagaren.

§ 10.

I de delar, der denna skogsordning icke innehåller särskilda bestämmelser, gälle hvad lag och författningar i allmänhet stadga.

Rätteligen afskrifvet intyga:

H. Swahn.

C. Smedberg.

N:o 120.

Af Herr **A. Bäckström**: *Angående ändring i 8 § 5 mom. af Folkskolestadgan den 18 Juni 1842.*

Kongl. Folkskolestadgan af den 18 Juni 1842 föreskrifver i dess 8 § 5 mom.: "I den händelse föräldrar eller målsmän skulle tredskas att efterkomma de föreskrifter, hvilka, i afseende på barnens skolgångsskyldighet, blifvit meddelade, skola de tredskande undergå varningar af presterskapet och, der ej sådant haft åsyftad verkan, af kyrkoråd eller annan kommunalstyrelse — — — Om dessa varningar förblifva fruktlösa, må barnen kunna från föräldrarne skiljas och till vårdande åt andra öfverlemnas, samt kostnaden för barnens underhåll, jemte skolafgiften, hos föräldrarne eller målsmännen, i laga ordning utmätas."

Jag är visst icke af den åsigt, att dessa strängare åtgärder för barnens skolgång böra annat än i yttersta nödfall tillämpas. Fall kunna dock gifvas, der sådant blifver nödigt.

De åtgärder, som för sådant ändamål uti ofvan citerade lagrum blifvit föreskrifna, hafva visat sig ändamålslösa, ity att presterskapets varningar,